

Biuletyn Informacji Publicznej Urząd Miasta Jastrzębie-Zdrój

Adres artykułu: <http://bip.jastrzebie.pl/arttykul/3189-uchwala-nr-631-w-sprawie-wystapienia-do-ministra-spraw-wewnetrznych-i-administracji-o-zmiane-nazwy-miejscowosci-8222jastrzebie-8211-zdroj8221-na-8222jastrzebie-zdroj-xxix-631-2005>

Uchwała nr 631 w sprawie wystąpienia do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji o zmianę nazwy miejscowości „Jastrzębie – Zdrój” na „Jastrzębie Zdrój" (XXIX/631/2005)

UCHWAŁA NR XXIX/631/2005 Rady Miasta Jastrzębie Zdrój

z dnia 24 lutego 2005 r.

w sprawie wystąpienia do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji o zmianę nazwy miejscowości
„Jastrzębie - Zdrój” na „Jastrzębie Zdrój”

Na podstawie art. 8 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 2003 roku o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych (t.j. Dz. U. Nr 166, poz. 1612) po przeprowadzeniu konsultacji z mieszkańcami Miasta Jastrzębie Zdrój

Rada Miasta Jastrzębie Zdrój

uchwała:

§ 1

1. Wystąpić z wnioskiem do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie zmiany nazwy miejscowości „Jastrzębie - Zdrój” na „Jastrzębie Zdrój”.
2. Uzasadnienie wystąpienia, o którym mowa w ust. 1 stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik
do Uchwały XXIX/631/2005
Rady Miasta Jastrzębie Zdrój
z dnia 24 lutego 2005 r.

Uzasadnienie

Pismem z dnia 21 września 2004 roku Wojewoda Śląski przekazał oficjalne stanowisko Rady Języka Polskiego w sprawie pisowni dwuczłonowych nazw miejscowości, przyjętego na XVII posiedzeniu plenarnym w dniu 7 maja 2004 r. Z treści stanowiska wynika postulat dostosowania powszechnie przyjętej pisowni Miasta - „Jastrzębie Zdrój” do pisowni urzędowej „Jastrzębie - Zdrój”.

Jednak potrzeba zajęcia stanowiska przez Radę Języka Polskiego - organu powołanego do ustalania zasad ortografii języka polskiego - w sprawie ustalenia zasady stosowania łącznika „-” wyłoniła się w związku z coraz częściej kierowanymi wnioskami rad gmin postulującymi opuszczenie łącznika.

W związku z tym w dniach od 27 stycznia do 10 lutego 2005 roku zgodnie z Uchwałą Nr XXVIII/610/2005 Rady Miasta Jastrzębie Zdrój z dnia 20 stycznia 2005 roku, w Urzędzie Miasta Jastrzębie Zdrój przeprowadzone zostały konsultacje z mieszkańcami na temat pisowni nazwy Miasta. Celem konsultacji było uzyskanie opinii mieszkańców co do pisowni nazwy Miasta. W konsultacjach wzięło udział 931 mieszkańców oddając 1 głos nieważny, 8 głosów za pisownią miasta „Jastrzębie - Zdrój” z łącznikiem i 922 głosów za pisownią miasta „Jastrzębie Zdrój” bez łącznika. Bez wątplenia wyniki konsultacji wskazują, iż wolą mieszkańców jest zachowanie przyjętej pisowni Miasta Jastrzębie Zdrój bez łącznika.

Przeprowadzone konsultacje stały się podstawą do wystąpienia za pośrednictwem Wojewody Śląskiego z wnioskiem do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji o zmianę nazwy Miasta. Ustawa o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych określa wymogi proceduralne, jakie powinny być zachowane przed złożeniem wniosku do ministerstwa. Zgodnie z art. 8 ust. 4 wspomnianej wyżej ustawy konieczne jest dołączenie do wniosku: uchwały rady gminy w sprawie wystąpienia o zmianę urzędowej nazwy wraz z uzasadnieniem, omówienie wyników konsultacji przeprowadzonych z mieszkańcami miasta, mapy topograficznej z zaznaczonymi granicami miejscowości, informację o kosztach finansowych proponowanej zmiany.

Nazwa Jastrzębie Zdrój (bez łącznika) stosowana jest praktycznie we wszystkich instytucjach naszego miasta. Przykładami mogą być Sąd Rejonowy, Prokuratura Rejonowa, Kancelaria Notarialna, Urząd Miasta, Jastrzębska Spółka Węglowa S.A., Wojewódzki Szpital Specjalistyczny nr 2, Wojewódzki Szpital Rehabilitacyjny na terenie miasta i inne podmioty gospodarcze. We wszystkich dokumentach, jakimi posługują się mieszkańcy wystawionymi przez urzędy i instytucje państwowe występuje nazwa „Jastrzębie Zdrój.” Miasto Jastrzębie Zdrój liczy prawie 100 tys. Mieszkańców, w związku z tym wymiana wszystkich istniejących dotychczas dokumentów m.in. dowodów osobistych, prawa jazdy, aktów urodzenia, aktów zgonu, aktów zawarcia małżeństwa itp. stanowi niewspółmierne koszty, zarówno dla Miasta jak i dla mieszkańców (około 250 zł na jednego mieszkańca). Pozostawienie nazwy Jastrzębie Zdrój (z łącznikiem) również pociąga za sobą duże koszty dotyczące wymiany pieczęci, tablic informacyjnych, zmian w rejestrach sądowych, itp. Należy również pamiętać o przedsiębiorcach działających na terenie naszego Miasta. Zmiana pisowni nazwy, także naraziłaby ich na wysokie koszty finansowe oraz utrudniłaby ich sprawne funkcjonowanie.

Natomiast pozostawienie dotychczas przyjętej nazwy pozwoliłoby uniknąć niewspółmiernie wysokich kosztów jak i chaosu organizacyjnego związanego z przystosowaniem wymaganej pisowni do treści istniejących w obiegu dokumentów.

Do powyższych argumentów przywołać również należy stanowisko prof. Jana Miodka, który jednoznacznie wskazuje na błędnie wprowadzoną pisownię nazwy miasta „Jastrzębie Zdrój” z łącznikiem i opowiada się za stosowaniem nazwy bez łącznika.

Pisownia nazwy Miasta Jastrzębie Zdrój

Pisownię zestawień typu Jastrzębie Zdrój z łącznikiem wśród najnowszych publikacji słownikowych znaleźć można w „Słowniku ortograficznym języka polskiego” pod red. prof. dr Mieczysława Szymczaka (Wydawnictwo Naukowe PWN. Warszawa 1995r. również w wydaniach wcześniejszych np. 1986r.) Autorzy słownika podają następującą zasadę:

„Nazwy miejscowe złożone z dwóch lub więcej części rzeczowników oznaczające jednostkę administracyjną lub geograficzną piszemy z łącznikiem np.: Skarżysko-Kamienna, Bielsko-Biała, Jaworzno-Szczakowa.(...) Taką samą pisownię mają nazwy miejscowe typu Warszawa-Praga-Północ, Warszawa-Praga-Południe .” (str.113)

Wydany w roku 1996 „Nowy słownik ortograficzny PWN” pod redakcją prof. Edwarda Polańskiego (Wydawnictwo Naukowe PWN) podaje odmienną zasadę pisowni tego typu zestawień:

„Pisownia zestawień typu artysta malarz, lekarz chirurg, pies, przewodnik, Świeradów Zdrój. Tego typu zestawienia mają pisownię rozdzielną. Człon drugi pełni funkcję określenia członu pierwszego np. *artysta grafik* to artysta tworzący, przede wszystkim grafiki, *inżynier górnik* to inżynier ze specjalnością górniczą. Stosunek tych członów względem siebie jest znaczeniowo nierównorzędny. Należą tu również takie przykłady zestawień jak kasza czarna, kołnierzyk, golf, ludzie nietoperze, ludzie strusie, kobieta wampir, kobieta prawniczka, miasto, ogród, statek cysterna, Polanica Zdrój, Łądek Zdrój, Busko Zdrój, Kraków Płaszów, Wrocław Nowy Dwór, Katowice Bogucice.” (str.1)

Podobnie sformułowaną zasadę podaje „Wielki słownik ortograficzno -fleksyjny” pod red. Jerzego Podrackiego (Wydawnictwo Bertelsmann Media sp. z o.o., Warszawa 2001 r.):

„Zestawienie złożone z dwóch rzeczowników pełniących funkcję nierównorzędne (człon drugi uszczegóławia w nich treść członu pierwszego, jest jego określeniem) piszemy rozdzielnie (i bez łącznika):

(...) Krynica Zdrój, Duszniki Zdrój, Warszawa Ochota, Warszawa Mokotów.

a) z łącznikiem zapisujemy zestawienia rzeczowników o członach równorzędnych typu laska - parasol oraz zestawienia o członach nierównorzędnych jeśli zmieniono w nich szyk i wyraz uszczegóławiający występuje na pierwszym miejscu np.: baba herod ale herod - baba (...)

b) niepoprawny jest zapis z łącznikiem zestawieniem typu: „nazwa miasta + nazwa dzielnicy”(str LXV).

Tą samą zasadą kierują się autorzy „Wielkiego słownika ortograficznego języka polskiego” pod. red. prof. Andrzeja Markowskiego (wyd. Wilga, Warszawa 1999r.) Pisownia ciągów składających się z wyrazów pełnoznaczących piszemy:

Rozdzielnie

Nazwy własne, w których drugi człon jest nazwą dzielnicy lub typu miejscowości, a więc uściśla znaczenie członu pierwszego, np. Gdańsk Oliwa, Kraków Zwierzyniec, Łódź Widzew, Warszawa Bemowo, Wrocław Psie Pole, Polanica Zdrój, Biała Podlaska, Rawa Mazowiecka, Maków Podhalański.

Z łącznikiem

Nazwy własne, w których oba człony są równorzędne:

nazwy geograficzne, np. Bielsko-Biała (miasto powstałe z połączenia Bielska i Białej). Konstancin-Jeziorna, Kobyle Gródek, Skarżysko Kamienna;

Pisownię tego typu zestawień bez łącznika zalecają również wydania popularne.

W „Słowniku Szkolnym Ortografia” Danuty i Przemysława Masłowskich (Wyd. Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 1996r.) Autorzy formułują następującą zasadę:

„Piszemy bez łącznika zestawienia o członach znaczeniowo nierównorzędnych. Człon drugi jest bliższym określeniem pierwszego (co za artysta? Jaką specjalność ma ten lekarz?) np. inżynier elektryk, artysta grafik, pajak krzyżak, zając bielak, kasza manna, (....) Warszawa Praga, Iwonicz Zdrój, Gdańsk Wrzeszcz.” (str. 18)

Genezę rozbieżności stanowisk dotyczących pisowni tego typu zestawień wyjaśnia w „Słowniku Ojczyzny Polszczyzny” prof. Jan Miodek (wydawnictwo Europa, Wrocław 2002 r.) w ten sposób:

„Zestawienie typu Jastrzębie Zdrój piszemy bez łącznika. Zasada ta przypomina długowiekową tradycję bezłącznikowej pisowni tzw. zestawień bliźniaczych o członach nierównorzędnych: wiśnie bliźnięta, łosie rogale, kormoran karzeł, łabędź krzykacz, skowronek tatar, bluszcz kurdybanek (z polskiej terminologii zoologicznej i botanicznej) Świadoma tych właśnie tradycji, Komisja Ustalania Nazw Miejscowych i Fizjograficznych potwierdziła w latach 1946 - 1947 bezłącznikową pisownię dwuwyrazowych nazw miejscowych z elementami nierównorzędnymi wymieniając m.in. piętnaście nazw z drugim członem Zdrój- wszystkie bez łącznika. W 1957 roku - jak się powszechnie sądzi przez pomyłkę - wprowadzono przepis o stosowaniu łącznika w tego typu nazwach. Jednak już w Nowym Słowniku Ortograficznym PWN z roku 1996 znajdziemy obowiązujący obecnie zapis Jastrzębie Zdrój.”(str. 272-273)

Trafność powyższego wyjaśnienia potwierdza przegląd wydawnictw encyklopedycznych. „Ilustrowana encyklopedia Trzaski, Everta i Michalskiego” (wydana nakładem Drukarni Narodowej w Krakowie w roku 1982) pod hasłem „Jastrząb Dolny (Jastrzębie)” podaje pisownię nazwy Jastrzębie Zdrój, jako oznaczenie stacji kolejowej, bez łącznika: „ wieś” w pow. Rybnickim, st. Kol. Jastrzębie Zdrój, zakład kąpielowy z solanką jodowo-bromową” (t.2 str. 713).

W związku z utworzeniem w 1928 roku gminy Jastrzębie Zdrój, późniejsza o kilka lat „Wielka ilustrowana encyklopedia”, popularnie nazywana Encyklopedią Gutenberga, wydana Wydawnictwo Gutenberg w Krakowie, umieszcza informację o miejscowości pod hasłem „Jastrzębiu Zdrój” stosując również pisownię bez łącznika (t. 7, str. 54). Ta sama zasada w pisowni miejscowości utrzymuje się jeszcze przez dłuższy czas po wojnie, wydana nakładem PWN w 1956 roku „Wielka encyklopedia powszechna PWN „ zachowuje pisownię bez łącznika (t.5 str. 237). Zmianę przynosi dopiero wydana w 1971 roku „Mała encyklopedia PWN”, w której pojawia się nazwa w postaci „Jastrzębie-Zdrój” (str. 430) i taka postać nazwy miasta występuje w kolejnych wydaniach encyklopedii, aż po „Encyklopedię powszechną PWN z 1995 roku. (t.3, str.153). Jednak i w tym okresie forma pisowni miejscowości z określeniem „Zdrój” w nazwie nie jest traktowana jednolicie. Stanisław Rospond, autor „Słownika etymologicznego miast i gmin PRL” (Ossolineum, Wrocław 1984), zapisuje bez łącznika nazwy: Busko Zdrój, Duszniki Zdrój, Goczałkowice Zdrój, Iwonicz Zdrój, Jastrzębie Zdrój, Krynica Zdrój (jako Zdrój od 1921) Kudowa Zdrój, Łądek Zdrój, Polanica Zdrój, (decyzją Komisji URM po 1945r.), Połczyn Zdrój, Świeradów Zdrój. Z kolei Kazimierz Rymut w „Nazwach miast polskich” (Ossolineum, Wrocław 1987) stosuje pisownię na przemienne bez łącznika lub z łącznikiem. Miejscowość Jastrzębie Zdrój, Krynica Zdrój, Kudowa Zdrój, Łądek Zdrój, Świeradów Zdrój są zapisane bez łącznika.

W wydanym w 2002 roku dwunastym tomie „ Wielkiej encyklopedii PWN” nazwa Jastrzębie Zdrój pojawia się znowu bez łącznika (str. 472)

Wobec zaistniałego stanu prawnego i faktycznego wydaje się być koniecznym wystąpienie z wnioskiem do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji o zmianę nazwy Miasta „Jastrzębie - Zdrój” na powszechnie używaną „Jastrzębie Zdrój”. Przyjęcie pisowni nazwy Jastrzębie Zdrój bez łącznika pozwoliłoby uniknąć wielu niedogodności zarówno pod względem organizacyjnym jak i pod względem finansowym.

Z powyższego wynika, że zmiana nazwy miejscowości z „Jastrzębie - Zdrój” na „Jastrzębie Zdrój” usankcjonuje używaną potocznie jak również w instytucjach urzędowych nazwę Miasta oraz spełni oczekiwania jej mieszkańców.

Metryczka

Opublikował w BIP:	Rafał Stelmaczonek
Data opublikowania:	07.03.2005 10:22
Ostatnio zaktualizował:	Admin Admin
Liczba wyświetleń:	404